

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ліндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє, —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Кілька наших домагань в справах шкільних.

Коли кинути оком на розвій справ політичних у нас а де инде — то впадає в очі велика різниця: всюди сторонництва й їх відтінки повстають і групують ся на якісь основі реальній, річевій, на основі інтересів і справ, а хоть часом різні сторонництва лучать ся до спільного ділання, то знов же на такій самій основі, для переведення певних строго означених справ. Дальше добачаємо у кожного життєвого сторонництва побіч єго діяльності проказаної хвилевою тактикою, ще й усилюють діяльність внутрішню — удержуване постійного точного перегляду справ і інтересів, докладне студіюване їх, освідомлюване з ними своєї ширшої громади, обдумуване спільної діяльності для полагожденя сих справ і організація на сій основі власних сил. Треба великого безсилля або прямо крайньої знікчемності, щоб — видаючи ся як небудь за політичного діятеля — залишати намічену тут діяльність, або прямо — умисно й свідомо полишати розвій політичних справ урядови або навіть противникам політичним та заходитись хіба коло ближших інтересів власної особи або кліки. Неменьше безвідраднє є й положенє таких сторонництв, що поза хвилевою тактикою полишають на боці турботу про всякі інші справи політичні: перечити, опонувати — се може дуже гарно й популярно, особливо, коли така тактика пригідна для якихсь позірних союзників або також для інтересів осіб та клік...

Таких політичних справ є і у нас чимало, та на жаль не видно для їх якого небудь полагожденя майже нігде ніякої

діяльності: ні в товариствах політичних, ні в тілах парламентарних, ні — в прасі. Колись мали ми знаменитого робітника для справ економічних, В. Навроцкого; він потягнув за собою навіть кілька других сил, та окрім деяких річевих заміток пок. К. Чайковского, Т. Реваковича, та може ще кого, одного або другого, потонула праця тих наслідувателів скоро в пустій, відорваній від реальних обставин, ніби-поступовій фразеології, а ні то уступила місця дешевій, ніби-опозиційній агітації, дешевій — бо без вкладу якої небудь позитивної праці, без реальних основ, а навіть з запереченєм всякої основи. Були — попри економічних — й деякі починання в інших напрямках, але так дрібні й незначні, так рідко посіяні, викликані хіба вже неминучою konieczністю, що їх і згадувати дарма. Тож само сказати треба взагалі й про діяльність наших інституцій: коли є в них яка справжня діяльність, то се діяльність одної-другої одиниці, і то без порозуміння з ширшим кружком або загалом, бо порозумінє таке й неможливе, бо — дякуючи агітації — загалу такі справи й не обходять! — а проца «патріотична» діяльність у нас — се хіба механічна волока з дня на день, бо — «ніби то сил у нас нема» (чи «силам» може таки не хоче ся?), та й то волока ся оплачена нераз нашим народним вдовиним грошем, коли не жебраниною.

Що правда — й сили у нас слабкі й таки робота рук не дуже бере ся. Сили наші не дуже вироблені, а до того деморалізація й агітація роздробила й роз'єднала їх, багато праці йде на марно, а з різних причин праця ся дуже утруднена. Зараду моглиб тут подати лише єдність і порозумінє, та від них ми дальші ніж коли

небудь, подбали о се противники наші: єдність і порозумінє усунулиб у нас всяку лишню, деморалізуючу наш організм опіку, агітатори втратилиб роботу і заробок, а ми перестали би бути іграшкою в чужих руках. Чи можнаж до сего допустити?

Серед таких обставин набирає ще більшого значіння всяка справді хосенна патріотична діяльність, хочби она ограничала ся невеликим обсягом й не була — покищо — в кождім напрямі вповні успішна. Діяльність таку бачимо в рускім Товаристві педагогічнім і коли порушимо й обговоримо в сій статі кілька наших домагань в справах шкільних, то мати-мемо переважно на оці справи, що були вже предметом заходів сего товариства. Та ті щирі заходи товариства знайшли дуже слабе понертє поза самим товариством, а радше — поза тісним кружком виділових. Недавні загальні збори, а також печатанє справозданє, діждались ледви механічних згадок в наших часописях. Не ліпше відносять ся сї часописи й до видавництва нашого товариства педагогічного: треба довго й смирно допоминатись, щоб в ряди-годи діждатись якої згадки, та й то коли хіба напише єї сам виділовий...

До таких доси заледво раз-другий порушених але точнійше навіть не розсліджених справ належить заведенє внутрішнього руского діловодства в школах народних з руским язиком викладовим, а в звязи з тим також введєне руского язика яко урядового також на зверх, так в зношенях з сторонами, як також в зношенях з властями, в всіх руских (то зн. з руским язиком викладовим) школах, так народних, як і середних.

Ми думаємо, що теперішній стан абсолютно дальше тревати не може, наколи

Слово вступне

виголошенє в 36 роковини смерті Тараса Шевченка на вечерницях устроєних заходом «Руского Касина» в Стрию дня 8/IV с. р. через проф. Юліана Костецкого.

Витаючи Вас, Високодостойні Гості, в імені виділу «Руского Касина», — щирим серцем, почитую собі за обовязок подякувати Вам красенько за те, що зволілисте своєю присутністю, зібравши ся в так поважнім числі, почитати наше рокове свята, беручи радо співуділ в сій духовій тризні, яку ми нині устроюєм в 36 роковини смерті нашого незабутого кобзаря, Тараса Шевченка.

А сходимось ми що року, мовби члени одної рускої родини, щоб звеличати память нашого поета рускою піснюю, котру він так любив, котру вилелівав найніжнішими почуваннями євого серця; — руским словом, котрого був сподвижником, вернувши єму повагу перед європейским літературним ареопагом. Бож він достоїн нашого величання, висловивши в своїх творах нечисленних, но богатих змістом, живо-творні ідеї, шляхотні, всеобіймаючі почування, найкрасні ідеї братерства братнього, ідеї рівності і волі, а співав він живою рускою мовою займаючи з глибока серце кожного чоловіка.

Вийшовши сам з під сільської стріхи яко кріпостна дитина, що перші літа свої молодечі

провела посеред красної української природи, являєсь він в першій лінії співаком люду. Проте простими, не позиченими красками без всякої реторичної прикраси величає красу української природи, малює українські села, котрі уквітчані зеленими вишневими садками стають мов живі в нашій уяві, перед очима нашої душі.

Знаючи добре пісенний добуток сільського народа користуєсь ним удачно, переспівуючи народні пісні в творах дрібніших, но в творах більших, маючих справжню літературну вартість, стоїть він на становищі європейского поета-романтика. Перенявши від запада темат, знайшовши у поетів європейских спонуканє, складає він найпаче в першій добі своєї літературної творчости, поеми о романтичній закрасці, балади о своєріднім українським кольориті, опираючи ся на народних повірях, переказах, які втворив український нарід, так щедро обдарений від природи фантазією буйною, буйним, фантастичним світоглядом. А найлюбійшим предметом тих єго балад являєсь руско-українська дівка, руско-українська невіста. Єї то красу, єї стан стрункий, єї карі очі, єї русу косу величає наш поет; він радуєсь єї любовію, коли она перенята щирим коханєм веде з милим ти-хоньку розмову в вишневім садочку; боліє з нею, коли она не могла діждатись повороту милого з воєнного походу шукає поради у знахорки — бо мати не має для неї жадної пощади — та під впливом чарівного зїля переміняє ся в високу самотну тополь серед широ-

кого степу; проливає він сльози щирого чуття, коли дівчина сирітка витручена з хати, бриде по під тином і там умирає з голоду перемінюючись по смерті в білу, прегарну лелію, що всіх чарує своїм величним цвітом; — коли та дівка, утоплена через свою рідну матір, колишню красуню, з зависти, що доня своєю пишною вродою єї затьмила, виринає на верх води та вийшовши на беріг розчісує свої гарні коси при світлі місяця не перестаючи і по смерті пишатись своєю незвичайною красою.

Но не лиш балади творить наш поет. В третій добі своєї літературної творчости, коли пробував в десятилітній неволи, творить він дрібні, гарні картини, що суть найкраснішими перлами єго лірики. Зображаючи в них тяжку долю кріпаків виявляє найвищі ідеї любови своєї рідні, темних незрячих братів свого народу, а через те любови всеї страдаючої людскости.

А вжеж не лиш ліриком-романтиком являєсь наш Тарас. Він є могутнім ліриком-істориком, що живо перенявшись старовиною України, — хоть не мав в тодішній стадії розвою наук історичних достаточних жерел, — вищим духом збагнув нашу минувшину та зобразив єї так вірно і живо, що она, приміром, в поемі «Іван Підкова» і «Гамалія» являє ся матерію славних ридарів і борців, а в поемі «Чернець» і «Невольник» подає нам образ тої свободи і волі, яка була задушевним бажанєм, яка була ідеалом нашого поета.

вські приписи й заборучені нам законами права не мають бути простою іграшкою в руках властей шкільних. Тут годі чим небудь засланяти ся, а вже найменше негідними поваги ц. к. властей способами: руска школа, то зн. школа з рускою мовою викладовою — є руска школа, руска інституція! — онаж і свідощтва для сторін виставляє по руски. Приписи про польський язык урядовий, поминувши иньші важні причини, вже для того не можуть мати тут примінення, бо школи народні є інституції краєві, а не уряди державні. Наколи мова урядова наших краєвих громад може бути після волі самих громад руска або польська, то в рускій школі повинна мова внутрішнього, а також зверхного діловодства вже таки з уряду, в силу руского характеру сих інституцій бути руска. На якій то основі допустили наші ц. к. власти до того, щоб мова діловодства наших руских шкіл — стала ся всюди польська?! Вималяти ся тут чим небудь булоб негідно: Колиб не пресия, а навіть прямі сказівки й домагання ц. к. властей, колиб рускій учитель мав волю вести діловодство по руски, то зовсім певно був би нині всюди язык діловодства наших руских шкіл руский. А учителів-поляків, наколиб мали тут які сумніви, належалоб прямо відповідно поучити. Всюди по школах чеських, італійських, словінських — було й є инакше, а прецж язык урядовий в сих краях був або й є доси виключно німецький (в Чехах і на Мораві що-йно в останній хвили вийшли нові розпорядження языкові). Ми думаємо, що так наше товариство педагогічне, як і наші товариства політичні і посли, повинні так в ц. к. Раді шкільній краєвій, як і в ц. к. Міністерстві, а взглядно в дорозі судовій, в дотичнім трибуналі державнім рішучо упійнутись о усуненє сего надужитя. На щож маємо наші товариства політичні й наших правників, хиба для пустої агітації всякими «кригдами»? Таж тут о наше право дуже легко упійнутись можна, треба лише хотіти! А кількоб то причини для непорозумінь й роз'єднання відразу усунулось би, колиб так і ми самі вже раз твердо виступили в обороні наших реальних потреб і прав, і правительство вже раз порозуміло, що тільки усуваючи — хочби згодом, але щиро — надужитя і подаючи нам дійсну рівноправність усуне й теперішні, так некорисні й для держави й для нас самих відносини.

(Конець буде.)

І в епіці, — навіть в поезії драматичній пробує удачно своїх сил наш поет, а гомир романтичного прикрашування оказуєсь також в великій епічній поемі «Гайдамаки», в котрій страшні сцени руйни лагодить ідилічними картинами зводячи контрасти тіни і світла, як каже Огоновський, в одну гармонійну цілість. А пише він сей поемат на пересторогу будучим поколінням, «щоби сини і внуки бачили, що їх батьки помилялись, щоби братались знов з своїми ворогами, — нехай житом пшеницею як золотом крита нерозміжованою останеть ся, на віку од моря до моря славянська земля».

Чи ж лише сі характеристичні прикмети пробивають ся в поетичній творчості нашого кобзаря? — Ні! — Тарас Шевченко стає перед нашими очима також яко наш великий народний дидактик, яко всесвітній громадянин, що сьміло і відважно підносить голос в обороні закріпощеного, сирмяжного люду, що зітхнувши о вдохновене свише до Пресвятої Діви в «Неофітах»

Подай душі убогій силу
Щоб огненно заговорила
Щоб слово пламенем взялось
И людям сердце розтопило

упоминаєсь о кривди заповідані народом могутими володарями.

(Конець буде.)

Рада державна.

(+) Видану з Мерану пароллю д-ра Руса, про котру звіщали ми в передовій статі, приложили ліберали зараз на першій засіданню після Великодня 28. цвітня с. р. На порядку деннім стояв: 1. проєкт закона про чеки, 2. торговельна конвенція з Болгарією і 3. проєкт часового увільнення від домово-чиншового податку при перебудовах в *Цельовиц*. По вичерпаню сего дуже скупого порядку деннього (самі перші читання), мала приступити палата до розправи над наглими внесеннями, поданими ще перед великоднем, як се заповіла президія відпочуючи палату перед святами.

Ліберали хопили ся зараз на першій засіданню обструкційної методи, так що підчас сего засідання було пять іменних голосовань, що зрабували самі майже 3 години дорогого часу. Ліберали, котрі дуже люблять чванити ся яко партия нібито поважна (о чім і вчора запевняв п. Лехер), котрі величають ся, ніби то їм так дуже розходить ся о поправу долі низших верств суспільности, забрали податникам з кешені більше як 5.000 р. (бо тільки коштує одно засіданє, легкодупною забавкою іменних голосовань, обиджені языковими розпорядженнями і невдоволені що в парламєнті утворила ся більшість консервативно-славянська без німецьких лібералів. Перше засіданє посвяточне нагадувало млин, що безнастанно клапає колесами, а муки не дає. Справедливо кликнув п. Грегорі, що нарід хоче хліба, а капіталістичним псевдо-лібералам, що люблять грати ролю оборонців того бідного народу, забагло ся такої дорогої забавки на кошті кривавиці тих податників. Тай наші радикали *др. Окуневский, Танякович і др. Ярославич* пристали до тої забавки лібералів німецьких і підпирали кожде внесенє на іменне голосованє, бо їм ніби то так нагло і пильно з їх наглими внесеннями, а осягнули те, що як раз анї над одним наглим внесенєм не прийшло до розправи на першій засіданню. І они також помагали видерти податникам за таку забавку більш як 5.000 зр. за день і прогайнувати час цілого засідання.

Зараз, коли палата по полагожденню вплинувших справ мала приступити до дневного порядку, поставив ліберал Гец внесенє, щоби змінити порядок денній і наперед розправляти о наглих внесеннях, а відтак приступити до перших читань (котрі за пів години могли були відбути ся) а ліберал Функе зажадав іменного голосованя. Внесенє его упало 162 голосами проти 148, почім приступлено до порядку дневного. П. *Е. Абрагамович* поставив внесенє, щоби проєкт закона про чеки переказати комісії *правничій* з 24 членів. Ліберал *Шікер* предложив побільшенє сеї комісії на 32 члени і зажадав іменного голосованя, а ліберал *Функе* поставив внесенє, щоби та комісія складала ся з 36 членів і також жадав голосованя іменного. Додатково ліберал *Грос* вніс, щоби і над внесенєм *Е. Абрагамовича* голосовано поіменно. Так отже над такою дрібницею було знов три іменні голосованя. Внесеня *Функого* і *Шікера* упали а удержало ся внесенє парламентарної більшости *Е. Абрагамовича* 166 голосами проти 70.

При другій точці порядку дневного вніс *гр. Сільва-Тарука*, щоби *торговельну конвенцію* з Болгарією переказати комісії з 36 членів. Ліберал *Лехер* держав над сим предметом обструкційну бесіду, розправляючи про світову ситуацію політичну, почім внесенє *гр. Таруки* прийнято. При третій точці п. *Доберніг* домагав ся наглої розправи над сим предметом і переведеня другого третого читаня, але внесенє відкинено. П. *Діпавлі* вніс, щоби переказано сю справу комісії податковій з 36 членів. *Доберніг* домагав ся також іменного голосованя, але тоді вже, коли президент візав послів до голосованя і більшість внесенє вже була відклонила, а прийняла внесенє *Діпавлього*.

Приступлено відтак до замкнення засідання і відчитаня численних внесень і інтерпеляцій: між иньшими д-ра *Герольда* внесенє о зміну §. 3. закона з 1. серпня 1895 (юрисдикційна норма), щоби в третій інстанції над ревізіями і рекурсами рішав вищий суд кравий, внесенє тогож посла, щоби змінено §. 27 ц.с. патенту з 7. серпня 1850 в тім дусі, щоби розправи в найвищій трибуналі відбували ся в тім язичі, в яким були ведені в першій інстанції; внесенє п. *Сильвестра*

о підвисненє плат ц. к. возних; внесенє тогож посла о пільги для *громадских інвестицій*; внесенє д-ра *Гесмана* о управиленє службових відносин урядників залізничних; внесенє п. *Гаймріха* о піднесенє управи льну і заведенє мита від бавовни і юти; внесенє п. *Шенерера* о заказ біржевої гри рільничими плодами т. з. диференційної. З інтерпеляцій важніші п. *Короніного* в справі політичної неприязни намісника *Рінальдінного* супроти Славян і князя-архієпископа з Горичі, *Цорна*; п. *Габермана* в справі *пільг фразтових Галичини* і Буковини для штучних навозів; п. *Штайнера* в справі біржевої гри рільними плодами у Відні; п. *Кітля* в справі *кризи рільничой*.

Слідуюче засіданє в *пятницю* 30. цвітня: передовсім розправа над наглими внесеннями, а відтак вибір комісій: адресової з 48 членів, легітимацийної з 24, петиційної з 24, нетикально-ети пос. 18, 4 членів і 2 заступників до комісії контрольної довгу державного, комісії податкової з 36 і господарської з 36 членів. П. *Іро* і *Функе* домагали ся, щоби їх нагли внесеня, котрих наглість палата перед святами відклонила, були поставлені на порядку дневнім найблизшого засідання і вимагали, щоби над тим поіменно голосовано. Внесеня ті відклонено при іменнім голосованю 164 голосами против 97. Конець засідання о 3/4 5 год.

Вісти політичні.

Вечером 27 с. м. відбув ся в білій николаєвській сали зимової палати галевий обід. Стіл, що при ній сиділи оба монархи з членами царської родини і дружиною, мав вид підкови і був заставлений на 103 накрить. Менші столи були призначені для двора і генераліції. В самій середині підкови сидів цар *Николай*, по єго правій руці цїсар *Франц Йосиф*, а долі иньші члени царської родини. Величава посудина була з старовіденської порцеляни а срібні вази з мистецькою скульптурою представляли сцени ловецької. Підчас обїду виповнили хор і оркестра відерської опери дванадцять концертowych уструпів, між ними уривки з опер *Чайковського, Рубінштайна, Глинки, Римського, Корсакова*, а також польку з першого акту «Проданої невісти» *Сметани*. Тоасти, які при тій нагоді виповіли оба монархи, подалисьмо в попереднім чиселі.

Підчас авдієнції вручив цар *гр. Голуховському* відзнаки ордеру св. Андрія (є то найвищий ордер російський, що має один лише степен). Шеф генерального штабу *бр. Бек* одержав брилянти до ордера *Александра Невського*. Цїсар австрійський надав міністрови війни генералови *Ванновському*, рівнож ад'ютантові царя, генералови *Ріхтерови* великі ленти ордеру св. Стефана.

По обїді розмаляв цар довго з *гр. Голуховским*, з амбасадором князем *Ліхтенштайном*, з *бар. Беком* і *гр. Пааром*, а цїсар розправляв найдовше з міністрами *Муравевом, Горемікіном* і *Хилковом*.

Вечером відбула ся величава ілюмінація міста. Невський проспект представляв справді чарівний вид.

Події з побуту австрійського цїсаря в Петербурзі викликають велике заінтересованє. Ходять вісти, що в останніх часах починено межі Австрією а Росією взаїмні приреченя в тім напрямі, що обі ті держави мають у всіх справах іти разом. Характеристичним є се, що до Петербурга поїхав також шеф австрійського штабу генерального *Бек*, і що цар довго конферував з ним.

Говорять також о тім, що Пруси приступлять до союзу австро-російського. Отже віджила би традиціональна приязнь австро-російско-пруська.

Урядова «*Wiener Abendpost*» приносить ентузіастичний комуїкат о тоасті австрійського цїсаря в Петербурзі і пише так:

«З вдячними і братними чувствами прийняли народи Австро-Угорщини вість про сердечне і величаве прийнятє їх улюбленого монарха в Петербурзі. Успособленє володарів найшло досадний вираз в горячих тоастах, і їх звуки, що заповідають супокій, повинні не лиш у нас, но також у всіх цивілізованих народів взбудити радісний відгомон.

Нам лишаєсь зазначити, що симпатія, яку

полишила ту достойна пара царська, а котру монарші чесноти молодого царя, замітні з часом, могли лише зміцнити, побільшити ся ще через вдячність для російського народу, що зготовив нашому улюбленому монархови так сердечне прийняття».

Всі письма обговорюють петербургські події, а офіційні навіть догадують ся, що між Австрією а Росією існує союз.

Дня 28 с. м. відбуло ся тригодинне засідання квотою комісії, на котрій були присутні міністри Бадені і Білінський. Ухвалено зажадати від Угрів квоти в відношені 42 проц. В суботу удає ся депутація квотова до Будапешту в цілі перепровадження устних розправ з угорскою квотою депутацією.

З Ради державної. Положення парламентарне і політичне все ще неясне. Міністерство Баденського знаходиться в дуже труднім положенні, бо більшість не може у всіх справах поспирати правительству, котре починило певні приречення німецьким лібералам, спеціально чеським Німцям. Сповненню тих приречень мають причину спротивити ся Чехи, бо звертають ся против них.

Що до лівниці німецької, то не може она переболіти, що єї намагання германізаційні перейшли в стан супокою, що Чехам на язовим полю починено малі концесії. Німецькі ліберали розпочали атак на міністерство Баденського, нагнучи обструкцію вже на першій засіданні. Підпомагала їх опозиція зложена з ліберальної більшості власности, християнських соціалів, соціалістів і польських та руських опозиціоністів.

Німецькі опозиціоністи спомагали обструкцію зі зглядів тактичних, так як то колись німецькі народовці спомагали обструкцію молодочехів, хотий оба єї сторонництва живуть як пес з котом.

Грецький король бажав 27 с. м. скликати парламент, однак послі не явили ся в потрібнім кількості. Населення троха вже успокоїло ся завдяки старанням опозиційних послів, котрі видали прокламацію до народу і вивають в ній, щоби Греки не забували, що ворог є на їх землі, а хто в так тяжкій хвилі чинить неспокій, той працює на користь Турків. Правдоподібно теперішній кабінет уступить, а утворенням нового мав би зайняти ся теперішній опозиційний посол, Ралі, котрий вже раз був мін. справедливості. На відомість о розрухах в Афинах, приказав цісар Вільгельм одному своєму панцирникови з вод Кретьельських вертати і вплинути до заливу Фалерон, щоби міг боронити інтересів німецьких підданих в Афинах. Положення короля і династії є майже безвихідне. Король в наслідок корчів серця, має удати ся на острів Корфу. В Відні ходить чутка, що король хоче репатріювати на річ князя Юрія, бо сей ще має найбільше популярности серед Греків. Французка преса є тої гадки, що престол для династії може уратувати тільки скоро інтервенція держав. Королева англійська Вікторія жадає, щоби Англія прийшла сейчас з поміччю грецькому королеви. «Polit. Correspondenz» доносить, що публична думка в Росії є цілковито по стороні Туреччини.

З театру війни. Десятьтисячна армія грецька, що під Маті пропала без сліду, — покидала оружжя і розбігла ся по горах. Турецька кіннота заняла вже пристань Вольо і місто Трікалія. Про одну одиноку побіду Греків надходять вісті з Атен. Побіда та лучила ся під Валестіно, на північній заході від Вольо. Тут Греки мали відперти Турків. В Епірі знова Греки програли битву під Кондоракі. З Крети надходять рівнож сумні вісті. Войско утратило карніє і заводить часто суперечки з Кретинцями. З Царгороду доносять, що грецька флота наміряє демонструвати перед Дарданелями. Турецькі власті предириняли відповідні средства осторожности.

Новинки.

— **Товариство руських ремісників «Зоря» у Львові** уряджує в неділю дня 2 н. ст. мая с. р. о годині 12 в полудне в кімнатах товариства (ул. Краківська ч. 17) **святчене**, на котре запрошує всіх членів товариства.

— **Процес березовицький** почав ся вже в середу на ново в окружнім суді в Тернополі. Обжалованих боронять з рамени краєвого руського комітету виборчого зовсім безплатно ті самі адвокати-Русини, що станули були до розправи перед святами, а відтак з причини відомої ухвали

трибуналу обиджені в своїх чувствах релігійних зрekli ся були оборони.

— **Управу староства в Долині** поручив міністер внутрішніх справ ц. к. секретареві намісництва Ант. Райнерови у Львові.

— **Бурмістром міста Сокаля** вибрано на ново одноголосно п. Евгена Височанського.

— **3 Бучача.** При доповняючій виборі до ради мійської вибрано о. Теод. Теляковского, дра Губріха, адвоката, Франца Колянковського старшого інсп. под., Володислава Стойовського, інженера краєвого, Мечислава Буржинського секретаря ради пов. і Тадея Бендронка, геометра.

— **Новий розклад їзди** на державних залізницях в Галичині оголосила вже оноді дирекція руху у Львові плякатами. Він пічне обов'язувати від 1 мая.

— **Затверджене вибору.** Цісар затвердив вибір гр. Ад. Голуховського, властителя дібр в Гусятині, на маршалка і Ад. Ценьського, посесора дібр в Людвиполі коло Городниці, на віцемаршалка ради повітової в Гусятині.

— **Клязурові письмenni і устні іспити** для кандидатів на учителів в гімназіях і реальних школах розпочнуть ся перед екзаменаційною комісією у Львові дня 28 мая с. р.

— **Ціни збіжжя підскочили!** Наші господарі почитають певно ту вість з неложною радістю. Давно такого не бувало. Все дорожало, а збіжжя ні дуду! Отже аж Греція причинилась до піднесення ціни збіжжя, а побіч неї та обставина, що в Америці озимини не вийшли добре зпід снігу. Пшениця підскочила на 7-97, жито на 6-48, кукуруза на 4 зр. Тількиж чи не буде се «Hausse» біржева, обчислена на спекуляцію? Тепер платять, а по живих — Біг дасть!

— **Др. Йосиф Кос,** родом з Комарна, б. член товариства «Січ» у Відні, іменованій старшим військовим лікарем в 17-тій полку піхоти оборони краєвої з призначенням для гарнізону в Ряшеві.

— **Обманство.** Комісар сторожі скарбової в Снятині, п. Соловський, замітив у селян, що вертали з торгу, маленькі топки соли, ваги всього 130 грамів, за котрі платили по 4 кр. Краєві саліни вирабляють, як звісно, лише топки великі по 1 кілограмі і в ціні 10½ кр. Тому згаданий комісар почав глядати за жерелом того обманства. В доохрестних жидівських крамницях найшов він справді множество топок соли ваги по 130 грамів, а дальше слідство показало, що існує тайна фабрика, в котрій вирабляють такі топки і продають по ціні, що виносили би 30 кр. в великій кілограмовій топці. Однак селяни заявили, що для них такі топки дуже вигідні, бо їм легше заплатити 4 як 10 кр.

— **Нова залізниця.** На поручення міністерства розпочали ся вже вступні роботи коло будови нового залізничного шляху Самбір-Старемісто-Ужок (на угорській границі). Шлях той піде імовірно через місцевості: Гвоздеч, Двістрик, Головецький, Лімну, Жукотин, Волче і Яблінки.

— **3 ц. і к. армії.** При масівім авансі іменовані наші земляки: др. Евгений Мисула лікарем лінійним в маринарії і др. Амброзій Целевич (оба б. члени тов. «Січ») лікарем полковим в полках боєвської піхоти.

— **Петро Хмельовський,** один з визначніших польських критиків, був недавно в Варшаві арештований а тепер по увільненню з цитаделі, одержав наказ опустити Варшаву на три роки і переселити ся або до Вятки або цілком за границю. Хмельовський удає ся до Закононого.

— **Зїзд пасічників** відбуде ся в Києві підчас промислово-рільничої вистави. На тім зїзді будуть порушені такі квести: 1 потреби пасічництва в полуднево-західнім краю; 2. способи ведення пасічництва; 3. улі і пасічні прилади; 4. експлоатація пасічних продуктів і способи против фальшовання тих продуктів; 5. способи піддержання і розвою пасічництва, головні селянського; 6. способи і средства до правильнішого ужитковання пасічних продуктів і 7. огляд всіх довершених доси праць в тім напрямі, та державна контролі над пасічництвом.

— **Консерватори.** Міністер просвіти продовжив час функції консерваторів дра Людв. Цвіклінського, гр. Войт. Дідушицького в Єзуолі, Володисл. Лозинського у Львові, проф. Слав. Одживольського в Кракові, Володисл. Пшибиславського в Унижи, дра Ів. Шараневича у Львові, гр. Ів. Шептицького в Прилбичах, проф. Юл. Захаревича у Львові і дра Стан. Томковича в Кракові і затвердив їх на п'ять літ в тім почеснім уряді.

— **Пожежі.** Дня 26 с. м. повстав в Каміні струм. огонь, але при помочи війська і пожежної сторожі придушено его скоро. При тій нагоді вивязала ся подія, що сумне світло кидає на бутну молодіж жидівську, хочби і т. зв. інтелігентну. Якийсь жидок, Х., медик, збезчестив ділом тамошнього пароха о. Б. за се, що унімнув его, щоби або брав участь в гашенні або уступив ся і не заважав. Але обурені жителі християни дали добру науку брутальному жидкови, не жалуючи притім кулаків та кошту-

рів. Лише завдяки жандармерії не прийшло до антисемітських розрухів.

— **Запомогі для громад,** що потерпіли шкоди елементарні. Виділ краєвий признав запомогі: в повіті Іскім квоту 400 зр. для громад Береги гірні, Зарваниця, Дверник, Хміль і Руске, в повіті Бяльськ квоту 240 зр. для громади Осек, що потерпіла була через вилив ріки Мацохи — і в повіті ряшівськ квоту 160 зр. для громади Небилець. Уряд признав по тій самій причині квоту 4.000 зр. для повітів ярославського, грибівського і новоторського та виразив при тім надію, що край причинить ся також відповідною допомогою.

— **Зневага релігії.** В краківськ «Сзас-ї» читаємо: Оноді арештувала поліція кіміسیونера одного з тутешніх готелів, позаяк в присутності близько десяти осіб, кондукторів, фіакрів допустив ся зневаги релігії в одній пиварні. Комісіонер той є жидом і зове ся Бернард Вайсман. В присутності підвисших осіб витинав він фігури, що становили найбільшу зневагу сьв. Хреста і посяняв їх огидними словами. Вайсмана відетавлено до криміналу.

— **Пригода Е. Золі.** Доносять з Парижа, що автор «Нани» — загорілий біцикліст — лише правдивим чудом ухилив ся перед страшною смертю. Повертав власне улицею до свого мешкання і хотів виминути якийсь віз. В тій хвилі однак надїхав дорожжар, потрутив біциклі Золі і повалив его на землю. Не досить на тім — колеса дорожки перейшли писателеви через обі ноги, одержав легкий удар кінським копитом з заду в голову, а до того сам біциклі зранив ему горішню губу. Прохожі занесли его до поблизької аптики, де обмили і забандажували ему рани.

— **В Європі!** Пригода така. Молода панночка їхала ночно з 19-го на 20-го цвітня залізницею з Лінцу до Будейовиць в Чехії — сама. На одній стації сів мужчина, стрійно убраний, розглянув ся в ситуації і не багато думаючи, думає — поцілював панночку? Ні! Витягнув револьвер і з всею брутальністю зажадав від панночки — грошей. Перелякана віддала скоренько свою мошонку з 10 зр., а панчик виліз на слідуючій стації і пропав в темряві.

— **Різня Вірмен.** В Персії, в таврійськ окрузі, що граничить з російськими поєстолями, відбули знов розрухи, вимірені против Вірмен, котрих бито, а доми їх і склени бурено. В самім столичнім місті кинули ся на консуляти, позаяк Вірмени найшли там захист. Заряджене слідство викрило мабуть, що серед музультанських фанатиків утворило ся сприсяжене, що приготувало ся до вирізання всіх Вірмен в Персії.

— **Живцем похоронений.** В однім містечку у Франції занеміг напрасно в кавярні якийсь робітник. Відвезено его сейчас доми, де на другий день помімо средств лікарських і помер. Розумієсь, по впливі одної доби відбув ся похорон, але ледви покінчено сю церемонію, коли гробареві видало ся, що чус стони з гробу, зразу слабші, опісля сильніші. Коли переражений побіг призвати помічи єусідів і скоро отворено домовину, переконали ся, що то всею за пізно, бо нещасливий вже не жив. Пальці на руках були покорчені а лице конвульсійно викривлене. Страшні мусіли бути муки!

— **Едем паша,** головний командант турецьких війск на границі тесалійськ, представляєсь ось так. Після загальної думки є він чоловіком дуже поважним і не лише добре ознакомленим з своїми обов'язками, але і любить їх щиро. Замічаєсь в ній цілковитий брак звісного турецького лїннєства, що приневолює більшу част урядуючих Турків проводити цілий день на софі при філіжанці кави і димлячій цибуху. Едем паша розглядав особисто всі справи, що дотичать повіреної ему султанськ армії і в наслідок сего тішить ся величезною популярністю серед жовнірів. Від саміснього рана вічно занятий: то підписує папери в канцелярії головного штабу, то бере участь в військових вправах, то знова обходить касарні, приглядає ся одягам і уоруженню воєків. Добра опінія, яку з'єднав собі Едем паша, пробиває ся і в тім, що Греки в Солуні розпустили поголоску, будьто би він зрік ся проводу над армією зле живленою і убираною. Природна річ, подібну сплетню мож було пустити лиш о людній, знаній всім з доброї сторони, котру годі підозрівати о охоту користати з становища головного команданта, коли ціла армія терпить голод.

— **Великі бурі в Австралії.** В місяці лютім навістили Австралію великі бурі. Спустошенням улягли головні північні побережа. Страшний циклон знищив майже до тла порт Дарвін, важне торговельне місто і осело властей. Буря звалила всі будинки торговельних домів, банки, костели, школи, друкарні. З вязниць не лишило ся нічого. В хиньськї дільниці остало ся ледви 5 домів. Много осіб утратило житє, або віднесло тілесні ушкодження. В порті майже всі кораблі пішли під воду. Шкоди обчислено на кілька мільонів фунтів штерлінгів.

Поїзди залізниць

від 1 н. ст. мая 1896 після львівського часу.

Відходять зі Львова.

до Кракова . . .	5-16	9-16 б	10-31	3-26 п	7-21	11-36 п
„ Підволочиск . . .	6-36 п	—	10-06	2-47 п	—	11-21 п
„ (з Підзамча) . . .	6-50 п	—	10-25	3-01 п	—	11-48 п
„ Черновець . . .	6-46 п	—	10-01	3-21 п	—	10-51
„ Стрия . . .	5-58	—	10-11	3-41 п	7-58	—
„ Рави рускої . . .	—	—	9-51	—	7-41	—
„ Янова . . .	—	—	10-21	3-36*	—	9-31
„ „ . . .	—	—	—	1-41**	—	—

Приходять до Львова

Зь Кракова . . .	5-46 п	9-31	2-06 п	7-31	9-21 б	10-06
„ Підволочиск . . .	—	8-41	3-10 п	5-46	—	10-41 п
„ (на Підзамче) . . .	—	8-18	2-54 п	5-21	—	10-26 п
„ Черновець . . .	—	8-04	2-37	6-49	—	10-31 п
„ Стрия . . .	—	8-36	2-27	—	10-46	12-46
„ Рави Рускої . . .	—	8-51	—	6-21	—	—
„ Янова . . .	—	8-26	6-04	—	9-30	—

*) В неділі і свята не курсують.

**) Лише від 16 червня до 31 серпня тільки в неділі і свята.

Ті числа, в котрих підчеркнені минити чорною лінійкою, означають пору нічну від 6:00 год. до 5:59 год. вранці.

Поспішні поїзди напечатані товстими буквами і означені буквою п., поїзди блискавичні, при котрих нема во-зів III. класу, буквою б.

Львівський час розрізняє ся від середньо-європейського (зеліничого) о 36 минут, іменно коли після середньо-європейського часу єсть година 10, то після львівського єсть 10 год. 36 мин.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилах почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 11—12

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок від-тягає ся десята часть на удїл.

Зголошення о удїленє агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся. (22—?)

Адміністрация

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Коперника ч. 9, II. поверх) між го-диною 12-ою а 1-ою в полудне.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу-стом і елеганцією після найсвіжійших журналів. 31—?

Всілякі купони

вильосовані цінні папери

виплачує

без потручення провізії або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в бу-динку банковім.

(9—?)

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 44—?

приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ

під редакцією

Антоня Березинського

виходить у Львові тижнево кожної п'ятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статі з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р.
„ піврічно 2 р.
„ чвертьрічно 1 р.
За границею річно 8 рубл.
„ піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция

Львів, ул. св. Миколая 13.

Вже появила ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа варєня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі, вєпрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих ки-шок і ковбас і т. п.

Мучні і яечні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капу-стою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Цїна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкаря народова Ст. Манецкого і Спіл-ка, Львів. Готель Жоржа.

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Цїна 50 кр. в. а.

Дїстати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропигійській.

З пересилкою 55 кр.